

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΛΟΥΚΑ (14/10/2012)

Αναγνώσματα:

Απόστολος: Τίτ. γ', 8 – 15. Ευαγγέλιο: Λουκ. η', 5 – 15
(Εωθινό 8', Ήχος β')

Οι αιρέσεις και οι συνέπειές τους

Το μέγα ζήτημα των αιρέσεων και του διαβρωτικού τους έργου στο Σώμα της Εκκλησίας έρχεται και πάλι στο προσκήνιο, αγαπητοί μου, εξ αφορμής της σημερινής Αποστολικής περικοπής. Ο Απόστολος Παύλος, απευθυνόμενος στον μαθητή του Τίτο, επισημαίνει ότι, ως ποιμένας της Εκκλησίας, οφείλει να αποφεύγει ανόητες συζητήσεις περί των μυθικών θεών ή των ευγενών προγόνων, καθώς και τις φιλονικίες και διαμάχες περί του ιουδαϊκού νόμου, διότι δε φέρουν καμία ωφέλεια και είναι μάταια. Τού συνιστά, όμως, επίσης, να αποφεύγει και να εγκαταλείπει τον άνθρωπο εκείνο που έχει υποπέσει σε αίρεση και επιμένει σ' αυτήν, παρά τις όποιες νουθεσίες και προσπάθειες για την θεραπεία από την πλάνη και την επιστροφή του στην Εκκλησία. Ο Παύλος θεωρεί τον αιρετικό άνθρωπο διεστραμμένο και αξιοκατάκριτο.

Η ως άνω Αποστολική περικοπή, μάς δίδει την αφορμή να ασχοληθούμε εκ νέου με το γεγονός των αιρέσεων και να υπενθυμίσουμε τί ακριβώς είναι η αίρεση, πώς αναγνωρίζεται από την Εκκλησία και ποιες οι συνέπειές της για εκείνους που πέφτουν στα δίχτυα τους.

Αίρεση είναι η διαστρέβλωση και η παραχάραξη της Ορθόδοξης πίστης. Είναι η αλλοίωση του Ορθόδοξου δόγματος και της Ευαγγελικής και Πατερικής διδασκαλίας της Εκκλησίας περί του προσώπου του Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου και των Αγίων. Είναι η παρερμηνεία του περιεχομένου της ίδιας της Εκκλησίας και η προβολή μιας άλλης «αλήθειας» αντί της μοναδικής Ορθόδοξης αλήθειας.

Η αίρεση συνοδεύει την πορεία της Εκκλησίας σε όλο τον διοχιλιετή βίο της και προέρχεται εκ των έσω. Το γεγονός αυτό την καθιστά τον μεγαλύτερο κίνδυνο για την Εκκλησία, γιατί δρα ύπουλα και εσωτερικά. Είναι, μάλιστα, κίνδυνος μεγαλύτερος και από αυτούς τους διωγμούς του αίματος που βίωσαν και βιώνουν, μέχρι σήμερα, οι Χριστιανοί, γιατί οι διώκτες ήταν εχθροί εκτός των τειχών της Εκκλησίας, γνωστοί και φανεροί, γι' αυτό και αντιμετωπίσιμοι. Άθελά τους, όμως, έκαναν καλό στην Εκκλησία, καθώς το αίμα των Αγίων Μαρτύρων, μέχρι και τις μέρες μας, συνιστά το δομικό και συνεκτικό στοιχείο του Εκκλησιαστικού οικοδομήματος. Ενώ οι αιρετικοί

εκκολάπτονται εντός των τειχών και είναι δύσκολο να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν. Έγιναν, όμως, οι αιρέσεις και αφορμή για την σχηματοποίηση και οριοθέτηση της δογματικής διδασκαλίας της Εκκλησίας και την ανάδειξη των μεγάλων Αγίων Πατέρων και Θεολόγων της πίστεώς μας, σαν κι αυτούς που τιμούμε σήμερα, που συγκρότησαν την Ζ', εν Νικαία, Οικουμενική Σύνοδο.

Ένα παράλληλο ζήτημα που σχετίζεται με την υπόθεση των αιρέσεων είναι ο τρόπος εντοπισμού και αναγνώρισής τους. Από την Εκκλησιαστική ιστορία διδασκόμαστε ότι ο χαρακτηρισμός προσώπων και διδασκαλιών ως αιρετικών είναι αποκλειστικό δικαίωμα των Οικουμενικών Συνόδων, των Πανορθόδοξων Συνόδων ή των Τοπικών. Αυτό συνιστά δικλείδα ασφαλείας που η Εκκλησία θέτει, προκειμένου να ανακόψει την διάθεση ομάδων και μερίδων, μέσα στον χώρο της Ορθοδοξίας, οι οποίες αρέσκονται να κολλούν την ρετινιά του αιρετικού σε όποιον κληρικό ή λαϊκό, αρθρώνει λόγο πιο προωθημένο, που, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, διαφοροποιείται από τις προσωπικές τους και όχι κατ' ανάγκη, από τις Ορθόδοξες αντιλήψεις. Δυστυχώς, τέτοιου είδους επικίνδυνες και παρακμιακές λογικές κάνουν την εμφάνισή τους στην εποχή μας, συχνά με προκλητικό τρόπο.

Αυτό, όμως, που πρέπει να έχουμε πάντοτε υπόψιν μας, όσον αφορά τον κίνδυνο των αιρέσεων, είναι οι τραγικές πνευματικές συνέπειές τους για εκείνους που θα κάνουν το μέγα λάθος να παρασυρθούν στην πλάνη τους. Η αίρεση συνιστά το μεγαλύτερο αμάρτημα, την μεγαλύτερη πνευματική εκτροπή για τον Χριστιανό, μεγαλύτερη από κάθε είδος της πλέον ειδεχθούς αμαρτίας. Γιατί η αμαρτία δεν αποκόπτει τον άνθρωπο από την Εκκλησία. Αντιθέτως, όταν λειτουργήσει συντριπτικά για τον έσω άνθρωπο, μπορεί να τον αποκαταστήσει στα μάτια του Θεού, όταν αντιμετωπιστεί με βαθεία και ειλικρινή μετάνοια. Λαμπρά παραδείγματα μετανοημένων αμαρτωλών, που έφθασαν στην Αγιότητα είναι ο συσταυρωθείς ληστής, οι Πρωτοκορυφαιοί Απόστολοι Πέτρος και Παύλος, ο ιερός Αυγουστίνος και πολλοί άλλοι.

Ενώ η αίρεση παρώνει τον άνθρωπο, τον κάνει σκληρό, ποτίζει τον εγωισμό του, τον τυφλώνει για να μη βλέπει την πλάνη του και έτσι, τον θέτει εκτός Εκκλησίας. Στην εκτός Εκκλησίας κατάσταση δεν λειτουργεί το Μυστηριακό βίωμα, δεν επιτυγχάνεται η ένωση του ανθρώπου με τον Χριστό, χωρίς την οποία είναι αδύνατη η σωτηρία. Εκτός Εκκλησίας δηλ., δεν υπάρχει σωτηρία. Γι' αυτό η αίρεση οδηγεί, με μαθηματική ακρίβεια, στην απώλεια.

Αδελφοί μου, ο κίνδυνος των αιρέσεων στην εποχή της ανεμπόδιστης διακίνησης των ιδεών, είναι υπαρκτός και διαρκώς αυξανόμενος. Γι' αυτό ν' αποφεύγουμε την οποιαδήποτε επικοινωνία με τους φορείς τους, καλλιεργώντας, έτι περισσότερο, την πνευματική

και Μυστηριακή μας ζωή, την μόνη ασφαλή οδό προς την σωτηρία μας.
ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.